Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXI

Samenvatting
Dit decreet bevat bepalingen die een aantal bestaande niveau- en themadecreten over onderwijs wijzigen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld

De maatregelen in dit decreet betreffen de beleidsvelden:
Kleuter en leerplichtonderwijs
Hoger onderwijs
Deeltijds kunstonderwijs en volwassenenonderwijs
Ondersteuning van het onderwijsveld

Beleidsdoelstellingen

Dit onderwijsdecreet XXXI beoogt drie doelstellingen te realiseren.

1. Een aanvulling en verbetering van een aantal bestaande decreten.

Bij hervormingen die zich als gevolg van het legaliteitsbeginsel altijd in een decretale context afspelen, is het niet altijd mogelijk alle consequenties dadelijk in te schatten. Ook de toepassing in de praktijk brengt mee dat een aantal decretale bepalingen nog moeten verfijnd worden. Er dienen zich nieuwe situaties aan, waardoor het nodig is dat de bestaande regelgeving, via verbeteringen, het steeds weer evoluerend onderwijsveld volgt. De betrokken doelgroepen (scholen, instellingen, centra en personeel) vragen dan ook dat de overheid omwille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid zo snel mogelijk de nieuwe decretale bepalingen verder verfijnt of aanpast.

De artikelen in dit decreet bevatten dan ook een aantal technische correcties, verduidelijkingen en aanvullingen van bestaande thema- en niveaudecreten.

2. Een reeks maatregelen tot vereenvoudiging in zijn meest ruime zin.

Het gaat hier om vereenvoudigingen in de ruime zin van het woord en verbetering van juridische teksten.
Dit OD gaat bijna uitsluitend om juridisch technische vereenvoudigingen of het in overeenstemming brengen van de onderwijsregelgeving onderling en met andere regelgeving.

3. Een reeks kleinere maatregelen voeren ook gedeeltelijk het regeerakkoord en de Beleidsnota Onderwijs uit.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXXI werd principieel goedgekeurd op de zitting van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 (VR 2020 1812 DOC.1424/1TER, VR 2020 1812 DOC.1424/2BIS, VR 2020 1812 DOC.1424/3TER) met het oog op een adviesaanvraag bij de VLOR, de SERV en de Vlaamse toezichtcommissie enerzijds en met het oog op de onderhandelingen met de sociale partners anderzijds.

De VLOR gaf advies op 21 januari 2021.
De SERV gaf advies op 25 januari 2021.
De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens gaf advies op 26 januari 2021.
De wijze waarop met de adviezen werd rekening gehouden, wordt in de memorie van toelichting beschreven.

De onderhandelingen met de verschillende sociale partners hebben geleid tot de volgende protocollen:

-Protocol nr. 173 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de gemeenschappelijke vergaderingen van: sectorcomité X, onderwijs (Vlaamse Gemeenschap); comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten, afdeling 2, onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap"; overkoepelend onderhandelingscomité voor het vrij gesubsidieerd onderwijs op 26 januari, 2, 9 en 23 februari, 2 en 9 maart 2021.

-Protocol nr. 113 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de vergaderingen van het Vlaams onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs op 26 januari en 2 februari 2021.

-Protocol nr. 114 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de vergaderingen van het Vlaams onderhandelingscomité voor de basiseducatie op 26 januari 2021.

-Over de wijzigingen na de eerste principiële goedkeuring van 18 december 2020 heeft de inspecteur van financiën aanvullende adviezen uitgebracht op 4 februari, 17 februari en 15 maart.

-De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting heeft een aanvullend akkoord verleend op .....

C. OVERZICHT VAN DE WIJZIGINGEN

Onder meer naar aanleiding van bovenvermelde adviezen en onderhandelingen zijn een reeks wijzigingen en toevoegingen aan het voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXI aangebracht.

Hierna volgt een overzicht van de voornaamste wijzigingen:

✓ Pensioenregeling van het zelfstandig academisch personeel

In artikel 2 van de wet van 4 augustus 1986 tot regeling van de oppensioenstelling van de leden van het onderwijzend personeel van het universitair onderwijs en tot wijziging van andere bepalingen van de onderwijswetgeving staat dat de leden van het ZAP op het einde van het academiejaar waarin ze 65 jaar worden of op een datum tussen het moment waarop ze 65 jaar worden en het einde van het academiejaar "op rust gesteld worden". Deze bepaling wekt de indruk dat voor het ZAP de wettelijke pensioenleeftijd nog altijd 65 jaar is en de verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd niet op het ZAP van toepassing is. Om deze onduidelijkheid weg te werken wordt de bepaling aangepast en de term 'wettelijke pensioenleeftijd' gebruikt i.p.v. de verwijzing naar '65 jaar'.

✓ Herziening van de tijdelijke aanstelling en vaste benoeming en van de procedure betreffende functiebeschrijving en evaluatie

Met de voorgestelde herziening van een aantal principes van de tijdelijke aanstelling (TADD) en vaste benoeming zullen tijdelijke personeelsleden sneller duidelijkheid krijgen over hun onderwijsloopbaan en dus sneller werk- en financiële zekerheid hebben.

Aan de versnelling van de tijdelijke aanstelling en de vaste benoeming is ook een herziening van de evaluatieprocedure gekoppeld, die meer flexibiliteit geeft aan de eerste evaluator en ook moet toelaten dat er waar nodig sneller geëvalueerd kan worden en desgevallend ook snel(ler) een einde kan worden gemaakt aan een vaste benoeming.

✓ Vacant verklaringen van betrekkingen in het deeltijds kunstonderwijs in functie van een beleidsplan

In het deeltijds kunstonderwijs – net als in de centra voor volwassenenonderwijs – geldt niet langer de absolute verplichting tot vacantverklaring van alle betrekkingen, tenzij het gaat om de vacantverklaring in eindeloopbaanverloven. Op deze manier kan een schoolbestuur adequaat inspelen op – al dan niet plaatselijke - trends en wordt vermeden dat personeelsleden een vaste benoeming krijgen in een vak dat al snel daarna niet meer kan worden aangeboden omdat er geen cursisten meer in geïnteresseerd zijn.

✓ Taalintegratietrajecten

Vanaf het schooljaar 2021-2022 wordt van elke kleuter in het gewoon basisonderwijs (met uitzondering van anderstalige nieuwkomers) bij het begin van de leerplicht een taalscreening afgenomen. Voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen zal de school een taalintegratietraject moeten organiseren. Hiervoor zullen de scholen extra middelen ontvangen, die worden toegevoegd aan de puntenenveloppe voor het voeren van een zorgbeleid. Ze worden 'geoormerkt' zodat ze enkel voor dit doel kunnen aangewend worden.

✓ Wijziging kwaliteitstoezicht GOK-beleid

Het kwaliteitstoezicht op het GOK-beleid (en dus ook op de daartoe voorziene middelen) wordt voor alle scholen ingeschoven in de gewone doorlichting. Dit heeft als gevolg dat het geen zin meer heeft om in het buitengewoon basisonderwijs nog te werken in cycli van 3 jaar. De uitvoering van het GOK-beleid sluit aan bij de gewone werking van scholen, met een jaarlijkse toekenning van middelen en een kwaliteitstoezicht tijdens de doorlichting zoals dat ook voor de algemene werking van de school van toepassing is.
Er wordt op toegezien dat de middelen gebruikt worden waarvoor ze bedoeld zijn.

✓ Leerlingenbegeleiding als vast onderdeel van de onderwijsdoorlichting

Het uitwerken, implementeren en evalueren van een beleid op leerlingenbegeleiding werd met het decreet leerlingenbegeleiding als erkenningsvoorwaarde opgenomen. Concreet betekent dit dat de onderwijsinspectie het beleid op leerlingenbegeleiding kan doorlichten en dat het beleid op leerlingenbegeleiding steeds een belangrijke focus is.

✓ Aanpassing rechtsgrond voor toekenning projectmiddelen aan het volwassenenonderwijs

Het decreet volwassenenonderwijs bevat al een rechtsgrond voor de toekenning van aanvullende VTE en leraarsuren op basis van een samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en de cbe of cvo. Deze bestaande rechtsgrond werd tijdens de coronaperiode aangepast om aanvullende punten voor tijdelijk bestuurs- en ondersteunend personeel aan de centra toe te kennen. Deze tijdelijke mogelijkheid wordt nu structureel ingevoerd.

✓ Geletterdheidsmodules Regie over het Eigen Leren voor het secundair volwassenenonderwijs

Voor de diplomagerichte beroepsopleidingen van het secundair volwassenenonderwijs is er nu naast de geletterdheidsmodules Nederlands en Leren Leren een nieuwe set van 4 geletterdheidsmodules 'Regie over het eigen leren' ontwikkeld. Om te vermijden dat deze geletterdheidsmodules naargelang het studiegebied waarbinnen ze georganiseerd worden tot een andere financiering op vlak van groepsgrootte leiden, wordt hiervoor een afzonderlijke coëfficiënt in het financieringssysteem van de centra bepaald.

✓ Eindtermen en leren en werken

De centra leren en werken vielen nooit onder de verplichting om binnen de algemene vorming het vak lichamelijke opvoeding en de overeenkomstige eindtermen te voorzien. Waar vóór de modernisering de eindtermen zijn vastgelegd per vak, worden de nieuwe eindtermen voor het gemoderniseerd secundair onderwijs geformuleerd in functie van sleutelcompetenties. Daarom moet nu worden opgelijst welke (genummerde) eindtermen binnen het ruimer geheel van "competenties op het vlak van lichamelijk, geestelijk en emotioneel bewustzijn/ gezondheid" binnen de modernisering niet van toepassing zijn.

✓ Delibererende klassenraadbeslissingen

De voorliggende maatregel vervroegt de uiterste datum waarop de klassenraad opnieuw moet beraadslagen, zodat ruimte ontstaat voor een beroepsmogelijkheid van ouders en dat zonder te raken aan de uiterste datum waarop ouders en leerling definitief uitsluitsel moeten hebben, nl. 15 september.

✓ Toegang van kandidaat leraren met een bewijs pedagogische bekwaamheid tot de verkorte educatieve bachelor secundair onderwijs met één onderwijsvak.

De huidige formulering in de codex hoger onderwijs maakt dat een aantal profielen die tot de doelgroep behoren, geen toegang hebben tot de verkorte educatieve bachelor met één onderwijsvak (bvb. iemand met een bachelordiploma én een educatief graduaatsdiploma).
De toegang tot het verkorte traject ruimer wordt geformuleerd, zonder het oorspronkelijk idee met betrekking tot de toelatingsvoorwaarden voor de opleiding te verlaten.

✓ Aanpassing codex hoger onderwijs in functie van Europese Universiteiten

Met de voorliggende bepalingen worden uitzonderingen op de regelgeving voorzien voor de bachelor- en masteropleidingen die kaderen binnen de in 2019 en 2020 door de Europese Commissie goedgekeurde pilootprojecten in functie van Europese Universiteiten.

✓ Toegang van kandidaat leraren, die slechts een aantal creditpunten verwijderd zijn van het bachelordiploma, tot de verkorte educatieve bachelor secundair onderwijs zonder onderwijsvakken.

Voor (verkorte) educatieve masteropleidingen kan een student, die nog niet in het bezit is van een bachelor-of masterdiploma, onder bepaalde voorwaarden, toch al toegelaten worden tot de inschrijving voor een (verkorte) educatieve masteropleiding.
Voor de verkorte educatieve bacheloropleiding secundair onderwijs zonder de vermelding van onderwijsvakken, bestaat dergelijke regeling op dit ogenblik niet. Met de voorgestelde wijziging wordt dit mogelijk gemaakt.

✓ Taalregeling in het hoger onderwijs.

Er wordt geregeld dat de anderstalige initiële opleidingen van de Hogere Zeevaartschool niet meegenomen worden voor het berekenen van de contingenten van 9% (voor de professioneel en academisch gerichte bacheloropleidingen) en 35% (voor de masteropleidingen). Deze aanpassing wordt gemotiveerd vanuit de bijzondere decretale verplichting voor de Hogere Zeevaartschool om Franstalige opleidingen aan te bieden en de specifieke aard en doelgroep van de opleidingen.

✓ Wijziging van internaatsbestuur: reparatie weggeschreven bepaling

Door een technische fout in een wijzigingsdecreet is er geen decretale bepaling meer voor de uitwerking van overheveling op onderwijsinternaten naar een andere inrichtende macht. Er is alleen nog uitwerking op scholen. Dit wordt nu recht gezet.

✓ Deeltijds kunstonderwijs: zelfde indientermijn voor aanvragen erkenning, programmatieaanvragen, aanvragen onderwijsbevoegdheden en overige structuurwijzigingen

De verschillende indieningstermijnen voor aanvragen erkenning (1 maart), programmatieaanvragen (1 april), aanvragen onderwijsbevoegdheden en overige structuurwijzigingen (28 februari) worden op 1 maart gebracht. Deze verschillen leidden tot verwarring en fouten en de verwerkingstermijn voor programmaties is voor AGODI te kort.

2. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De bovenvermelde wijzigingen en toevoegingen in OD XXXI hebben geen bijkomende budgettaire impact met uitzondering van:

Herziening van de tijdelijke aanstelling en vaste benoeming en van de procedure betreffende functiebeschrijving en evaluatie
De budgettaire impact van de versnelde vaste benoeming wordt geraamd op een besparing van +/-8.928 keuro vanaf 2023.
Naar aanleiding van de opmerking van IF werd in OD XXXI voor het DKO ook het principe van vacant verklaring op basis van een beleidsplan ingevoerd naar analogie met het volwassenenonderwijs om de eventuele problematiek van TBSOB tot een minimum te beperken.

Verhogen punten zorg voor taalintegratie
Het benodigde krediet ten belope van 4.000 keuro is voorzien in de AGODI-provisie en zal herverdeeld worden via besluit van de Vlaamse Regering.

Geletterdheidsmodules Regie over het eigen Leren
Er is een beperkte financiële weerslag van de volledige vrijstelling van inschrijvingsgeld, maar deze is marginaal.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid in zake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerp van decreet heeft geen directe weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld en de ontvangsten.

3. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1) haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXI en de bijbehorende memorie van toelichting;
2) de Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs te machtigen:
   a. om over het voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXI een advies in te winnen bij de Raad van State met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State (30 dagen);
   b. onder voorbehoud van het advies van de Raad van State en de goedkeuring door het Vlaamse Parlement de dringende bepalingen te communiceren met de betrokken onderwijsactoren.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben WEYTS